

6. neděle v postním období – 13. dubna 2014

čtení: Iz 56,1-8

kázání:

„Hosanna Synu Davidovu! Požehnený, který přicházíš ve jménu Páně! Hosanna na výsostech!“ (Mt 21,9) Kéž i my tě vítáme, když k nám přicházíš, náš Pane, tak jako tě zástupy vítaly u bran Jeruzaléma.

J 11,47-53

„Je lépe, aby jeden člověk zemřel za lid, než aby zahynul celý národ.“ Jeden za všechny, to ano, ale ne všichni za jednoho, ani všichni kvůli jednomu. Spíš to vypadá jako všichni proti jednomu. V Jeruzalémě se Ježíši nedostalo jen vřelého, oslavného a radostného uvítání.

Evangelista Jan nám, sestry a bratři, předkládá své svědectví, jak chápe a rozumí nastávajícím událostem utrpení a smrti Božího Syna. Spikli se proti němu. S úmysly vůbec ne čistými. Kaifáš ve svých slovech: „Přijdou Římané a odejmou nám toto místo i národ,“ jasně vyjadřuje svou motivaci. Totiž udržet si moc, udržet se na svém místě, na své pozici, nepřijít o možnost rozhodovat a ovládat. Moc židovské velerady byla na Římu závislá, nebyla svrchovaná, nebyla samostatná, ale byla alespoň nějaká. Podle Kaifáše je Ježíš nebezpečím i pro tu odvozenou a omezenou vládu. Bohu díky aspoň za ní, lepší než nic.

Proto je v Kaifášových očích lepší zlikvidovat nebezpečí dřív, než dojde ke katastrofě. „Nám pomůže,“ říká, „aby tento Ježíš zemřel.“ Pro jistotu. Tak se na něj smluvili, že ho zabijí. Nebo ještě elegantněji, že tuto špinavou práci nechají vykonat Římany samotné. Obyčejná politika. Či spíš špinavé politikářství.

Jenomže evangelista Jan se nespokojí pouze s tím smutným konstatováním, že Ježíš překážel mocným, ohrožoval jejich postavení, a proto musel zemřít, proto byl odstraněn. Ale vydává pro nás svědectví, že i takovýto ukázkový příklad lidské porušenosti hříchem, lidské zvěle si může Bůh použít k dobrému cíli. Aby nedošlo k omylu, Bůh nic neinscenuje. Ale i zneužití lidské svobody může užít naprosto opačně, než jak zamýšleli lidé. To je zdůrazněno, když evangelista napíše o Kaifášovi, který byl toho roku veleknězem, že nemluvil sám ze sebe, ale vyřkl prorocky, tedy poodhalil Boží záměr se záměry lidskými. Učinil tak zcela nevědomky, ačkoli, jak ironické, sám druhým podsouval: „Nic nechápete, ničemu nerozumíte.“ Ani on sám v tu chvíli nechápal, netušil, nerozuměl tomu, co vlastně říká. A přesto vyslovil tu nesmírně zásadní a pravdivou věc: „Je prospěšné, pomůže, aby jeden člověk zemřel za lid.“

Možná jste si už všimli, že Kaifáš podle Jana používá dva různé výrazy pro označení ostatních. Jednou říká „lid,“ podruhé „národ.“ A to je velký rozdíl. Národ jsou ti, kdo se stejně narodili. Ale lid? K lidu se lze přihlásit. Lid je veličina, která nesouvisí s přirozeností, s rozením, nýbrž utváří se jinak. Ano, tady jde jednoznačně o Boží lid. A ten se nekryje s jedním národem. Boží lid jde skrz hranice, v každém národě jsou Bohu milí lidé. A tak Kaifáš myslí na své tzv. národní zájmy, ale Bohu jde o lid. Pletichařením vyvolané ohrožení Ježíšova života přeznačí Bůh sám na událost prospěšnou pro Boží lid. Ježíš zemře nejen za jeden určitý národ, ale proto, aby všechny Boží děti shromáždil v jedno. Jan už vidí církve z národů, křesťany z pohanů, jak skrze Ježíše Krista, jeho kříž a jeho vzkříšení přicházejí k Bohu Izraele, k Hospodinu jakožto svému nebeskému Otci.

Čteme tu vyznání o tom, kterak krátkozrakost politiků, kteří myslí jen na své okamžité mocenské zájmy, přinesla jim netušené ovoce. Jistě ne bezbolestně, ne jen tak samo od sebe. Ježíše to stálo život. Ale, chce nám předat Jan, jeho smrt nebyla souhrou nešťastných okolností. Jeho smrt měla a má dalekosáhlý význam. Spojuje v jedno nesčetněkrát víc Božích dětí, než by kdo kdy pomyslel. To nemá být vtíp, že si Bůh učinil proroka této skutečnosti z takové protřelé staré církevní struktury, jakou je Kaifáš. To se tak občas stává.

Pokud se kněží a starší lekali toho, že pro učiněná Ježíšova znamení v něj mnozí uvěřili, a proto jej chtěli odstranit, pak svým rozhodnutím začali ještě něco mnohem většího a dalekosáhlejšího. Pro mnohá znamení, která budou činit Ježíšovi následovníci, ale především proto, že Bůh tohoto odstraněného vzkřísí z mrtvých, v něj uvěří mnohonásobně víc lidí. „Celý svět se dá za ním,“ jak si

o pár veršů dál (12,19) povzdechnou farizeové. Teď si ještě myslí, že něco zmohou, že tomu mohou zabránit. Bůh však zmůže mnohem víc.

Bůh si ale tuhle lidskou likvidační mašinérii užije k tomu, aby stvořil, povolal do života nový Izrael. Nejen z těch, kdo se do tohoto jednoho národa narodí, ale i z mnohých dalších, kteří se narodí v jiných národech. A ty všechny si svolá ve svůj lid právě v tomto Ježíši, který byl velebnějším nepohodlný a který se Římanům mohl zdát vhodnou záminkou k vojenskému zásahu.

Jenže je to právě on, Ježíš, jehož životní příběh se uzavírá, který nám otevírá možnost stát se Božími dětmi. Děti, jenž mají být shromážděny, podobně jako kdysi dávno Židé měli být shromážděni z rozptýlení, z diaspory, do níž byli zavléčeni při Babylonském zajetí. Oni tenkrát doufali ve znovu shromáždění svého národa v Zemi zaslíbené. Teď je však díky Ježíši nová šance, že Boží děti rozptýlené ve všemožných dálkách hříchu, vzdáleni od Boha, budou znovu shromážděni do Boží blízkosti, v nebeském království, najdou cestu do otevřené Boží náruče, budou přivedeni zpět ke svému nebeskému Otci, vstoupí do připravené věčnosti.

To se stane, když jeden zemře za všechny. Aby všichni pro toho jednoho měli život nový, aby byli povoláni v nový Boží lid, společenství následovníků Ježíše Krista, církev Páně. To se stane díky velikonočním událostem. Měly být koncem, ale staly se díky Božímu zásahu novým neočekávaným začátkem. Tomuto začátku jdeme v těchto dnech vstříc.

Amen